

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Боряна Жечева Кючукова-Петринска
СУ „Св. Климент Охридски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по:

област на висше образование **2 Хуманитарни науки**

професионално направление **2.1. Филология**

докторска програма **Романски езици**

Автор: Полина Георгиева Табакова

Тема: ЗНАЧЕНИЕТО ПРЕДХОДНОСТ В ИНДИКАТИВА НА СЪВРЕМЕННИЯ ИСПАНСКИ ЕЗИК ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА СЪПОСТАВКАТА С БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Научни ръководители:

доц. д-р Веселка Ангелова Ненкова, ПУ „Паисий Хилендарски“

доц. д-р Красимира Ангелова Чакърва, „Паисий Хилендарски“

Със заповед № РД-21-2054 от 15.11.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **ЗНАЧЕНИЕТО ПРЕДХОДНОСТ В ИНДИКАТИВА НА СЪВРЕМЕННИЯ ИСПАНСКИ ЕЗИК ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА СЪПОСТАВКАТА С БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК** за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование **2 Хуманитарни науки,**

професионално направление **2.1. Филология,**

докторска програма **Романски езици**

Автор на дисертационния труд е **Полина Георгиева Табакова** – докторантка в редовна форма на обучение към катедра по Романистика и Германистика с научни ръководители **доц. д-р Веселка Ангелова Ненкова** и **доц. д-р Красимира Ангелова Чакърва, ПУ „Паисий Хилендарски“**

Представеният от **Полина Георгиева Табакова** комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;

- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка минимални изисквания

Преди да започне докторската програма Романски езици Полина Георгиева Табакова е завършила успешно бакалавърската програма Български и испански език и магистърска програма Приложна лингвистика (испански език). Отличното владение на испански, английски и руски език позволява на авторката успешно да проследи съвременните научни достижения, необходими за изследването, представено в дисертацията.

Преди всичко ще отбележа, че разработените в дисертационния труд проблеми са безспорно актуални както в научно, така и в научно-приложно отношение, доколкото работата се фокусира върху една неизследвана област – предходността в испанския език в съпоставка с българския.

Трудът се състои от увод, три глави, заключение, цитирана литература, ексцерпирани източници и списък с публикациите по темата на дисертационния труд.

В Увода авторката се спира на различните понятия за време, от които произтича езиковото понятие за време, за да достигне до глаголното време като морфологична категория и така постепенно и логически свързано да ни насочи към обекта на своето изследване. В тази част авторката ясно назовава обекта, основната цел и произтичащите от нея конкретни задачи. Тук е представена и структурата на работата. Бих изтъкнала като положително това, че при описанието ѝ Полина Табакова посочва и какви конкретни задачи изпълнява всяка глава.

Първа глава е посветена на теоретико-методологичните основи на изследването. В първата част на тази глава авторката посочва, че се опира на методите на европейския структурализъм, съчетан с функционално-семантичния подход на Бондарко, на общонаучните методи, на методите на синхронното изследване, комбинирани с метода на контрастивния анализ. Всичко това е предпоставка за високата стойност на изследването. В тази част е представен и прецизно изяснен богатият понятиен апарат, който авторката използва в работата си. Във втората част на главата се прави опит да се опише категориалната организация в системата на испанския и на българския индикатив, като за тази цел последователно и удачно се представят значими въпроси, чието изясняване има

отношение към тази организация: морфологичната категория глаголно време в двата съпоставяни езика; аспектуалността в испанския език и лексико-граматичната категория вид на глагола в българския език; морфологичната категория план/таксис в испанския и в българския език; перфектните/сложни глаголни форми в двата езика. В края на главата са представени най-важните изводи от съпоставката между двете темпорални системи в индикатива по отношение на трите морфологични категории – глаголно време, план/таксис и перфектни/сложни глаголни форми, като се акцентира върху случаите на междуезикова симетрия и асиметрия.

След изясняването на въпроса за категориалната организация в системата на испанския и на българския индикатив, във Втора глава изследователката се съсредоточава върху значението *предходност* и върху грамемите, които го изразяват, като се отделя и необходимото внимание на евентуални вторични значения на тези грамеми. Всяка една от частите, посветени на отделните грамеми завършва с представянето на системното ѝ значение и едновременно с това авторката детайлно разглежда и вариантите в значението на дадена глаголна форма, когато те са налице. Обръща се специално внимание и на разликите в значението на съпоставяните в двата езика грамеми. В изводите ясно са открити случаите на езикова симетрия и асиметрия между грамемите, изразяващи предходност в двата езика. По отношение на тази част от текста бих посъветвала дисертантката да помисли върху изложеното виждане на Хили и Гая (стр. 130) относно паралелизма между *habré cantado* у *cantaré*, от една страна, и *he cantado* у *canté*, от друга. Според мен този цитат не е напълно подходящ с оглед на възприетото в дисертацията виждане за системата на испанския индикатив, тъй като *he cantado* представлява вторична ретроспективна перспектива спрямо *canto* (също както *habré cantado* спрямо *cantaré*), а не спрямо *canté*.

В Трета глава се изследват българските преводни еквиваленти на испанските индикативни грамеми, изразяващи предходност. Текстовете, в своята цялост, са умело подбрани и са коментирани удачно.

Бих искала да изтъкна като положителен факта, че след всяка част в трите глави авторката успява да представи своите обобщения в синтезиран вид, а всяка глава завършва с основните изводи, до които е достигнала.

Представеният труд показва обширните теоретичните познания на Полина Табакова както в областта на синхронното езикознание относно испанската и българската темпорална система, така и в областта на теорията на превода, за което свидетелства не само обширната библиография, но и умението да приложи умело и творчески тези теоретичните знания в своята разработка.

Докторантката е приложила 7 броя публикации, които се вписват в темата на дисертацията.

Авторефератът отразява вярно съдържанието на дисертационния труд и постигнатите в него резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Дисертационният труд показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Поради гореизложеното убедено давам своята положителна оценка както за проведеното изследване, така и за автореферата и публикуваните статии по темата на дисертацията и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Полина Георгиева Табакова в Област на висше образование 2. Хуманитарни науки; Професионално направление 2.1. Филология (Романски езици).

7 февруари 2025 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Боряна Кючукова Петринска